

Наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 19 (1482) 6 ТРАЎНЯ 2020 г.

75-годдзе Перамогі шматнацыянальнага савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне

Дарагія сябры!

Сёлета мы адзначаем 75-ю гадавіну Перамогі над фашысцкай наваляй.

Для многіх пакаленняў беларусаў гэта было, ёсць і будзе Днём гонару за наш свабодны, нескаронны народ, Днём гонару за нашых бацькоў і дзядоў, што не скарыліся ворагу, у цяжкіх умовах выстаілі і абаранілі свабоду для сябе і для нас, нашых дзяцей і ўнукаў.

Будзем вартыя іх учынку! Зберажам нашу незалежную Беларусь! Моцы, упэўненасці і добрага здароўя вам і ўсім вашым родным.

Сакратарыят ТБМ.

Абаронцам Радзімы

Куды не паедзеш па роднай старонцы,
Зямлі нашай любай стаяць абаронцы.
На плошчах, у скверах і нават у полі
Сумуюць аб нечым заступнікі волі.

Шмат гора спазнаў ты, народ Беларусі!
Галовы схіляеш у сцішанай скрусе.
Той жудасны час па-над памяццю вісне,
Сэрца баліць, душу цяжарам цісне.

У бронзе, цэменце ўсё крочаць салдаты,
Не дасягнуць ніяк да радзімае хаты.
Айчыну закрылі жыццямі сваімі,
І родным ніколі не ўбачыцца з імі.

Не пакланіцца ім роднай матулі,
Пяшчоты ад дзетак яны не адчулі.
Слёзы-дажджынікі сцякаюць па тварах...
Няўжо ж хто забудзе аб іхніх ахвярах?!

Абаронцамі праўды вы сталі ў сусвеце.
Ці чуеце нас Вы? - у снах, адкажэце.
Мо кліча Вас зноўку жорсткая бітва?
Бітва за праўду, за волю, за памяць?
За Вас і да Вас гэта наша малітва.

Мар'ян Даргель.

Салёныя падушачкі

- Мам, а сёння кіно - пра вайну!..
Пяць капеек таксама каштуе...
- Пяць капеек, сыноч?.. Я знайду,
ну няўжо ж я табе пашкадую?!

- Мам, а колькі падушачкі з мёдам?
- Ці пакінуў што бацька з палучкі?
- Мам, а што ён зашыў там, пад сподам?
- Мам, а хопіць на сцёрку і ручку?

- Бацьку ты пра кіно не кажы:
ў клубе зноў з яго будучь смяяцца...
- А чаму ён крычыць там, скажы,
чаго крыку яго так баяцца?..

Мама вочы адводзіць у бок
і глядзіць праз вакно на суседку:
- Наш вярнуўся, памог, пэўна, Бог,
а Матрунін вось знікнуў без вестак.

Васямнаццаць, як бацьку, было...
Пяць капеек, гаворыш, каштуе?..
Кнот у лямпе губляе святло,
і па хаце зноў цемра пануе.

Я навобмацак бачу цукеркі,
пазліпаліся - ледзь адарваць...
- Мам, чаму яны ў чыстай талерцы,
а так моцна язык саланяць?

- Мам, ну як мне цябе супакоіць,
што і як мне табе гаварыць?..
Ля вакна нас ізноў непакоіць -
бацька плача ў тым клубе й крычыць...
Уладзімір Барысенка.

Стварыць мемарыял дзецям вайны

6 траўня адзначае 80-
годдзе **Уладзімір Сцяпанавіч Ліпскі**.

Уладзімір Ліпскі -
аўтар больш як сямідзесяці
кніг прозы, публіцыстыкі,
казак для дзяцей, нязменны
рэдактар часопіса "Вясёлка".
Ён падзяліўся ўспамінамі
свайго ваеннага дзяцінства
і прапановай, з якой
звярнуўся ў Менгарвыканкам.

- Калі пачалася вайна,
мне быў адзін год і адзін ме-
сяц. Пра падзеі мне пазней
распавядала маці. Парты-
занскі разведчык уляцеў у
вёску на кані і скамандаваў:
"Хутчэй рагуйцеся, ідзе ня-
мецкі карны атрад!" Мама
загарнула мяне ў посцілку,
а астатнім загадала: "Чап-
ляйцеся за мяне", - і пабеглі!
Бацька зняў са сцяны аб-
разак, узяў з печы чыгунок
бульбы і ўхапіў даенку, каб
падаць карову, якая пас-
вілася паблізу. Усё астатняе
кінулі. Нашы Шоўкавічы
згарэлі да дна. Усё лета, во-
сень, зіму мы жылі ў лесе ў
зямлянках, куранях і толькі
вясной вярнуліся на папя-
лішча. Я плакаў, і мне, ма-
лому, было не шкада ні хаты,
ні хлява, а было шкада ца-
цак, якія згарэлі. (Калі я рас-
павядаю пра гэты выпадак
дзецям, вочкі ў іх набрынь-
ваюць слязьмі.)

Потым бацька збуда-
ваў маленькую хатку, дзе
месціліся дарослыя і дзеці.
Карова нарадзіла цяляткі, і
мы ўзялі яе ў хатку на нека-
торы час, грэліся ля кароўкі
і пілі малачко.

У мяне застаўся
шрам на назе, і бацька на-
гадаў мне пра іншы выпад-
дак. Калі ў мяне распухла
нага, ён непрыкметна ля-
жыў на мяне і адвёў мяне
ў партызанскі атрад. (Ён
моцна рызыкаваў: пры не-
асцярожным кроку і малей-
шым шлолаху галінкі ў нас
маглі стрэліць вартавыя.)
Там мне зрабілі аперацыю,
і рана загаілася.

Потым шмат думаў і
разважаў, што мог быць
забітым пры любым выпад-
ку, бо ў вёску неаднаразова
прыходзілі немцы. Размова
ў іх часам была вельмі кар-
роткая...

Усё менш застаецца
сведкаў тых трагічных і гера-
ічных часоў.

Таму ў мяне нарадзі-
лася ідэя стварыць помнік-
мемарыял дзецям вайны ва
ўшанаванне подзвіга мале-
нькіх пакутнікаў і памоч-
нікаў дарослых, хто перанёс
увесь цяжар вайны.

Мемарыяльны ком-
плекс я прапаную стварыць
у скверы каля Опернага тэ-
атра, недалёка ад помніка
Марату Казею. Туды маглі б
прыходзіць школьнікі з на-
стаўнікамі, вывучаць адпа-
ведныя тэмы па гісторыі,
ускладаць кветкі.

Варта было б абве-
сціць конкурс, запрасіўшы
студэнтаў, будучых архітэ-
ктараў і скульптараў. З лістом
я звярнуўся ў Менгарвы-
канкам. Магчыма, разам
мы дагрукаем з такой
прапановай да тых, хто пры-
мае адпаведныя рашэнні.

Я быў ініцыятарам
выдання кнігі "Я помню
ўсё". Мы рабілі яе з Міко-
лам Чарняўскім. Туды ўва-

йшлі ўспаміны Анатоля
Вярцінскага, Генадзя Бураў-
кіна, Рыгора Барадуліна і
іншых пра ваеннае дзяцін-
ства. Асобнікі кнігі я ўручаў
дзецям у Музеі Вялікай Ай-
чыннай вайны.

У апошнім нумары
"Вясёлкі" я надрукаваў апа-
вяданне "Салдацкае пісь-
мо". Пакуль мама пайшла ў
краму, хлопчык апрануў пі-
лотку, загарнуўся ў плашч-
палатку, напісаў матулі ліст:
"Мама, я пайшоў на фронт!
Не хвалойся, вярнуся з Пе-
рамогай!", - і залез у шафу,
як у свой танк. Матуля пры-
йшла дадому, прысела на
канапу, прачытала ліст і за-
плакала. Хлопчык не ведаў,
што мама не гуляе ў вайну,
а бачыла на свае вочы паку-
ты людзей...

Да майго юбілею
дзіцячыя бібліятэкі краіны
абвесцілі конкурс. Дзеці, з
якімі я сябрую ўсё жыццё,
малювалі малюнкi, пісалі вер-
шы. Прыдзецца мне за-
стацца маладзейшым, чым
у пашпарце, да таго моман-
ту, як скончыцца эпідэмія,
калі я змагу запрасіць усіх
на сапраўдную юбілейную
вечарыну!

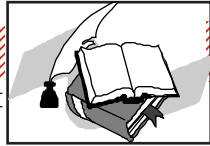
Запісала Эла
Оліна,
Фота аўтара.

Нямецкія клінікі прастойваюць у чаканні пацыентаў з COVID-19. Парадокс?

Сотні нямецкіх бальніц стварылі рэзервовыя магчымасці для прыёму і лячэння хворых, інфікаваных каронавірусам, і адмянілі ўсе нетэрміновыя аперацыі. Цяпер ім востра не хапае пацыентаў.

Пандэмія COVID-19 заспела Італію зняўшы. Многіх тады шакавалі тэлекадрамі з італьянскіх лякарняў: пацыенты ў калідорах, аддзяленні інтэнсіўнай тэрапіі перапоўненыя, апаратаў штучнай вентыляцыі лёгкіх катастрофічна не хапае, медперсанал гераічна выбіваецца з сіл. Каб прадухіліць такое развіццё падзей, у Германіі з самага пачатку наладзілі ўсю сістэму аховы здароўя на адпор каронавірусу SARS-CoV-2 і масавае лячэнне інфікаваных ім пацыентаў.

Але цяпер у нямецкіх клініках склалася парадаксальная сітуацыя: усе планавыя аперацыі адменены, колькасць ложкаў у аддзяленнях інтэнсіўнай тэрапіі павялічана, а масавага напльву пацыентаў з COVID-19 усё няма. У выніку бальніцы пустуюць, нясуць фінансавыя страты, лекары і медсёстры ад няма чаго рабіць сядзяць па хатах, назапашваючы "адмоўныя" гадзіны, якія ім калі-небудзь давядзецца адпрацоўваць.

40% ложкаў у аддзяленнях інтэнсіўнай тэрапіі пустуюць

Вось дадзеныя на раніцу 28 красавіка, якія са спасылкай на адзіны рэгістр усіх нямецкіх бальніц (DIVI-Intensivregister) прыводзіць анлайн-выданне Zeit.de. Агульная колькасць ложкаў у аддзяленнях інтэнсіўнай тэрапіі ва ўсіх 1160 нямецкіх бальніцах - 32 394. Занятыя пацыентамі з COVID-19 - 19337. Пустуюць - 13 057, то-бок 40%. Ёсць, праўда, рэгіянальныя адрозненні. Але толькі ў двух нямецкіх гарадах - Шаўмбург у Ніжняй Саксоніі і Зонеберг у Цюрынгіі - у аддзяленнях інтэнсіўнай тэрапіі бальніц няма свабодных месцаў. Затое яны ёсць у

суседніх гарадах, да якіх не больш за 20 кіламетраў.

Колькасць "звычайных" пацыентаў ва ўсіх нямецкіх шпіталях рэзка скарацілася, у некаторых - у два разы. А пацыенты, за лячэнне якіх плацяць бальнічныя касы, - гэта эканамічная аснова ўсёй сістэмы страхавой медыцыны ў Германіі. Каб клінікі не пайшлі па свеце, урад ФРГ стварыў для іх адмысловы фонд дапамогі і аплачвае кожны, што прастойвае ў рэзерве - а значыць, не прыносіць даход - бальнічны ложак у памеры 560 еўра ў суткі.

Невялікім бальніцам гэтых грошай хапае, каб зводзіць канцы з канцамі, заявіў старшыня Нямецкага бальнічнага таварыства (Deutsche Krankenhausgesellschaft, DKG) Геральд Гас (Gerald Gass), але не буйным клінікам, якія абсталяваны самай сучаснай дарагой тэхнікай і аказваюць ўвесь спектр медыцынскіх паслуг.

Бальнічнае лобі патрабуе вяртання да звычайнага рэжыму працы

DKG патрабуе знізіць каронавірусную гатоўнасць і пачаць паэтапнае вяртанне клінік да звычайнага рэжыму працы. У якасці першай меры прапануецца рэзерваваць для пацыентаў з COVID-19 у аддзяленнях інтэнсіўнай тэрапіі толькі 20% ложкаў, абсталяваных апаратамі ШВЛ.

Пры гэтым, аднак, клінікі павінны быць гатовыя да таго, каб у выпадку рэзкага ўсплёску эпідэміі на працягу максімум 72 гадзін зноў нарасціць колькасць месцаў для каронавірусных хворых. Тое, што нямецкія бальніцы здольныя рэагаваць так хутка, яны ўжо даказалі, заўважыў Геральд Гас, маючы на ўвазе апэратыўнае нарошчванне патэнцыялу аддзяленняў інтэнсіўнай тэрапіі, калі на працягу некалькіх дзён пасля пачатку эпідэміі ў Германіі колькасць ложкаў у такіх аддзяленнях была павялічана ў паўтара разы.

Заадно DKG, якое выказвае інтарэсы нямецкіх клінік, настойвае на адмене нялюбай імі тарыфнай сістэмы, пры якой бальнічныя касы аплачваюць клінікам лячэнне пацыента ў залежнасці ад дыягназу, а не ўсіх аказаных яму медыцынскіх паслуг паасобку. Бо, напрыклад, нават выдаленне апендыцыту можа быць у адным выпадку прастай і таннай аперацыяй, а ў іншым - запатрабаваць працяглага і дарагага пасляаперацыйнага лячэння.

Міністэрства аховы здароўя ФРГ гатова зніжаць каронавірусную гатоўнасць

Міністр аховы здароўя ФРГ Энс Шпан (Jens Spahn) яшчэ ў сярэдзіне красавіка казаў, што ў траўні - пры ўдалым развіцці эпідэміялагічнай сітуацыі - дапушчальна крок за крокам вяртаць клінікі да нармальнага рэжыму працы. Цяпер ён, відавочна, вырашыў, што пара дзейнічаць. У аўторак, 28 красавіка, стала вядома, што міністр канкрэтызаваў свой план і напярэдадні разаслаў рэкамендацыі на гэты конт сваім калегам у федэральныя землі, у падпарадкаванні якіх у Германіі і знаходзяцца мясцовыя сістэмы аховы здароўя.

Нямецкая сетка CMI Redaktionsnetzwerk Deutschland (RND) паведамляе, што Шпан лічыць неабходным паменшыць долю зарэзервавальных для пацыентаў з COVID-19 ложкаў у аддзяленнях інтэнсіўнай тэрапіі з сённяшніх 50% да 25%. Акрамя таго, міністр выступае за аднаўленне планавых аперацый і выкарыстанне для іх 70% магчымасцяў, якімі валодаюць апэрацыйныя ў клініках. У далейшым - у залежнасці ад дынамікі развіцця эпідэміі каронавіруса ў Германіі - гэтую долю, на думку Шпана, можна будзе кожныя два тыдні павышаць на 10% і аперываць, у першую чаргу, ракавых хворых.

Вяртанне бальніц да нармальнага

рэжыму працы, цытуе RND міністра аховы здароўя, "важна, паколькі адтэрміноўка вельмі неабходных хірургічных умяшанняў, у прыватнасці, для выдалення пухлін або пратэзавання тазасцягнавага сустава прыводзіць да фізічных і душэўных пакутаў пацыентаў, якія маюць у іх патрэбу". Ведае Энс Шпан і аб выпадках, калі людзі нават у экстранных сітуацыях - пры інфаркце міякарда або інсультзе - наглядзеўшыся тэлепраграм аб цяперашняй пандэміі, не звяртаюцца па медыцынскую дапамогу.

Эпідэміялагічная сітуацыя ў Германіі

Але ўсе планы, якія прадугледжваюць аднаўленне ранейшага рэжыму працы нямецкіх бальніц, залежаць ад эпідэміялагічнай сітуацыі ў Германіі. А яна ў апошнія дні стала горшай. Калі яшчэ тыдзень таму адзін носьбіт інфекцыі заражаў ў сярэднім 0,7 чалавека, то зараз, па дадзеным Інстытута імя Роберта Коха (RKI), суданосні сталі 1 да 0,9.

Ва ўрадзе ж Германіі нязменна падкрэсліваюць, што далейшае змякчэнне антыэпідэміялагічных мер магчыма толькі ў тым выпадку, калі на працягу досыць доўгага часу адзін інфікаваны будзе заражаць у сярэднім менш аднаго здаровага чалавека.

dw.com.

Навіны Германіі

Заяўку на "Міжнародную парламенцкую стыпендыю Германскага Бундэстага на 2021 г." можна падаць да 31 ліпеня

Германскі Бундэстаг штогод прадастаўляе стыпендыі маладым выпускнікам ВНУ, якія цікавяцца палітыкай і намерваюцца займацца актыўным прасоўваннем асноўных прынцыпаў дэмакратыі ў сваіх краінах.

У рамках праграмы, якая пройдзе з 1 сакавіка па 31 ліпеня 2021 г. у Берліне, стыпендыяты будуць актыўна ўдзельнічаць у працы бюро аднаго з дэпутатаў германскага Бундэстага. Яны будуць суправаджаць "сваіх" дэпутатаў на пасяджэнні камітэтаў, фракцый і іншых органаў і такім чынам змогуць атрымаць уяўленне аб задачах і парадку парламенцкіх працэсаў. Акрамя таго, яны будуць рэгулярна наведваць інфармацыйныя мерапрыемствы і семінары, якія арганізуюцца Бундэстагам і палітычнымі фондамі.

Падчас летняга семестра стыпендыяты будуць залічаны ў Берлінскі ўніверсітэт імя Гумбальдта і змогуць наведваць заняткі і лекцыі Свабоднага і Тэхнічнага ўніверсітэтаў.

З дэталямі Міжнароднай парламенцкай стыпендыі, умовамі і працэдурай падачы заяўкі Вы можаце азнаёміцца ў інфармацыйным праспекце Германскага Бундэстага на сайце www.minsk.diplo.de.

Паводле прэ-рэліза.

Харошы старт у Польшчы

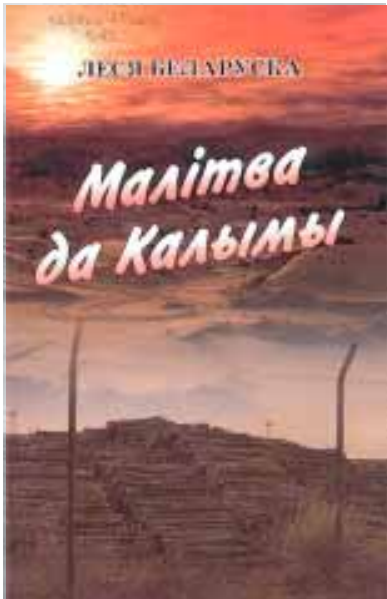
Мы прапануем экспертную і прававую падтрымку для індывідуальных і карпаратыўных кліентаў

- рэгістрацыя і вядзенне бізнесу
- аперацыі з нерухомасцю
- бізнес-кансультацыі
- адкрыццё банкаўскага рахунка ў польскіх банках
- паслугі перакладу
- бясплатная падтрымка ў афармленні віз і афіцыйных дакументаў для іншаземцаў

Ёсць пытанні? Напішыце нам: kontakt@fpiwo.pl
Мы размаўляем на рускай мове.

Polski Instytut Współpracy Obywatelskiej, г. Уроцлаў, Польшча

(Працяг. Пачатак у папяр. нумарах.)

БАЛАДА ЛЕСІ БЕЛАРУСКІ
(1920 - 1948)

Ты ўсё стрывала, і ты ўсё змагла,
Прайшла жыццё і ўпэўненна, і прама.
Апекавала Ефрасіння Храмы,
Ты ж душы, нібы Храмы, берагла,
Таму і снег, нібы анёл, ляціць,
Цябе, заледзянелую, цалуе
За Беларусь далёкую, жывую,
Якую не клялася ты любіць,
А ўсё жыццё яе любіла ты,
Хаця і ненавідзець права мела...
Пазэзія-зняможанае цела,
Якое не пакінуў дух святы -
Была з табой і жыць натхняла ўсіх
І верыць, што і гэта ўзвеш пройдзе
І застанецца кветкамі на лёдзе
Калючы дрот з крывёй сяброў тваіх,
Бо ты стрывала ўсё і ўсё змагла,
Прайшла жыццё і ўпэўненна, і прама.
Апекавала Ефрасіння Храмы,
Ты ж душы, нібы Храмы, берагла...

1.07.2008 г.

БАЛАДА МІКОЛЫ АЎРАМЧЫКА
(14.01.1920 - 8.05.2017)

Знаёмья постаці побач з табою
Ідуць па жыцці покуль сам ты ідзеш
Па свеце, дзе ў снезе сцяжыны зімою,
Вясной - у вірлівай сцюдзёнай вадзе,
Якая змывае сляды і лістоту,
Што восенню ўпала пад ногі твае.
Навокал снягі, як сівая самота,
Па снезе ідзеш і сцяжына пня
Аб тым, што даўно ўжо было перажыта,
І што засталася, і будзе ў людзях.
І вершаў радкі, як паспелае жыта
У полі, пасены ў чарнавіках,
І мо прарастуць яны некалі ў душы,
Дзе сонца адно - Беларусь, і для ўсіх
Святое яно і яго не патушыць
Ні сотня вятроў, што ў разлогах чужых
Па-воўчаму выюць і доўжаць самоту,
Ні мёртвых аблок дажджавая вада.
Зачнецца вясна, затрапеча лістота

БЕЛАРУСКІ ПАНТЭОН

Балады крыві і любові

І будуць далёка-далёка відаць
Знаёмья постаці побач з табою,
З якімі ішоў ты, ідзеш па жыцці,
Па свеце, дзе ў кветках сцяжыны вясной
І ў вершах, якія мы зможам знайсці...

3.02.2010 - 9.05.2017 гг.

БАЛАДА ПЯТРА ПРЫХОДЗЬКІ
(25.02.1920 - 30.11.2006)

Голас сэрца Айчынай пачуты,
І калінавых зорак святло
Над зямлёю ў заснежаным лютым
Да людзей назаўжды прарасло,
Каб і ранак над Эльбай адбыўся,
Дзе з салдатамі міру паэт,
Нібы з вечнасці, з рэчкі напіўся,
Прад сабою пабачыўшы свет,
У якім будзе водгулле грому
І апаленых вёрстаў прасцяг,
Дзе святая дарога дадому
Не знікае, не знікне ў снягах.

І паспець да вчэрняй малітвы
Зможа кожны і зможа павек,
Каб акапаў крываваы рытвы
Не дыміліся ў роднай траве.

Парог памяці будзе заўсёды,
І вішнёвы агонь, каравай
Будзе цёплы, як радасці подых,
Як той памятны велічны май,
Бо паэты жывуць, не знікаюць,
Як нябёсы, як зоры, як свет,
І няма прыгажэй таго краю,
Дзе Айчынай пачуты паэт...

23.10.2006 г.

БАЛАДА ПАПЫ РЫМСКАГА
ЯНА ПАЎЛА П
(18.05.1920 - 2.04.2005)

I

... Пачаты шлях, нібы пачуты голас Бога,
Пачуты голас Бога, як спазнаны свет,
Дзе ёсць касцёл, царква, мячэць і сінагога,
Дзе слёзы ёсць, нібыта росы на траве,
Дзе спіць спакуса,

як агонь, дзе мы згараем
І дзе, нібыта крыж адвечны, вера і любоў
Нябёсы над зямлёй, як Божы Дух, трымае,
Каб кожны шлях адведзены яму прайшоў,
Каб дараваць і папрасіць, каб даравалі,
І зразумець,

што гэты свет для нас - не дым,

І мы яго, як Храм, стваралі і ствараем,
І ў гэтым Храме, як адна цаплінка, Рым...

II

Пражыў жыццё, нібы малітву прачытаў,
І адышоў у лепшы свет, нібы заснуў,
Нібы раса, згубіўся ў ціхім шуме траў,
Якія, як Хрыста, сустрэлі зноў вясну
У гэтым свеце, дзе даўно дабро і зло,
Нібыта крыж на Храме, у якім святло
Святое, нібы Боскае жыццё, дзе шлях,
Якім прайсці,

каб лепшы свет спазнаць, і тло,
І слёзы, і агонь, і кроў, каб у вяхах
Нам светла і самотна, як цяпер, было...

3.04.2005 г.

БАЛАДА ІВАНА ШАМЯКІНА
(30.01.1921 - 14.10.2004)

Жыццё пражыта, нібы зжата жыта,
Дзе жніўнае святло, нібы сляза,
І поўня ў небе, як свінцовы злітак...
Жыццё пражыта, ды яшчэ сказаць
Хапае што, і ёсць каму паслухаць,
І гэта ноч, як вечная рака,
Якую п'еш, а ў роце суха-суха,
І, як крыло зламанае, рука
Не можа адагнаць туман, што блізка
Пльыве з тых дзён, якія адыйшлі,
Дзе мама маладая над калыскай,
Дзе ў небе, як анёлы, жураўлі,
Што клічуць за сабой і горка плачуць,

Бо ведаюць - пражыта ўжо жыццё,
І хто ты ёсць, яны з нябёсаў бачаць,
І падае, нібы агонь, лісцё
Пад ногі нам, бо мы яшчэ жывыя,
Бо верылі і верым, што сляза
Душу, што ў Шлях сабралася, абме,
А на Шляху даўно стаіць Марыя,
Празрыстая, як на крыжы раса...
Жыццё пражыта, бы пасеяў жыта
Азімае, дзе хутка ляжа снег,
Як россып белых-белых маргарытак,
І выйдзем мы, самотныя, з-пад стрэх
У новы дзень, дзе сонца маладое
Асвеціць нам дарогу да вясны...

15.10.2004 г.

БАЛАДА ЯЗЭПА ІУХО
(19.03.1921 - 29.07.2004)

Ты знайшоў залатую жылу -
Гэта наш беларускі шлях,
На якім у траве магілы
І вуголле ў крыві й слязах.

Значыць тут мы жылі спрадвеку,
Значыць тут нам і далей жыць
І цячы ў акіяны рэкам,
Нашым рэкам не знаць мяжы.

І Еўропа ні недзе ў далі,
А яна ёсць і будзе тут.
Мы стагоддзі яе шукалі
Ледзь не трацячы родны кут.

І мінула ўсё, не зніклі
Нашы мова, палацы, кроў.
"Адкажы каго любіш?!" - крыкні
І пачуеш нязменна зноў:

"Я люблю Беларусь!" І ў сэрцах
Словам гэтым заўсёды жыць,
Бо аб іх, як аб сцены, б'ецца
І вятрыска, і меч чужы.

І табе болей тут не трэба
Анічога, чым родны край,
Над якім залатое неба,
Дзе шлях Млечны, як шлях у рай.

Ты аддаў залатую жылу
Беларусам, што будуць жыць
У краіне, дзе ў кветках магілы
І стаяць на магілах крыжы...

25.27.10.2008 г.

(Працяг у наступным нумары.)

